

**UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018**

Zgodnie z art. 28 ust.5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody).

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 /Dz.U. Nr 179, poz. 1275 z późn. zm./

(data wejścia w życie – 13 października 2007 r) Aktualny status prawny obszaru określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków /Dz.U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm./

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony nw. gatunków ptaków i ich siedlisk, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (*Kody zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA):*

A122 *Crex crex* Derkacz

A154 *Gallinago media* Dubelt

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest ochrona naturalnych siedlisk przedmiotów ochrony, mająca na celu zapewnienie im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze ich występowania, który to obowiązek wynika z art. 4 ust. 1 Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.U.E.L 103, 25/04/1979 P. z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą było Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody*, dających podstawę do wyłączenia z zakresu planu, tj.:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Dolina Szyszły PLB060018 poddany jest dwóm podstawowym kierunkom zagrożeń wynikającym z: zaburzenia stosunków wodnych (melioracje w dolinie, i regulacje cieków), zaniechania gospodarowania na trwałych użytkach zielonych a także urbanizacji i rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej (dróg, sieci przesyłowych, projektu budowy dużej farmy wiatrowej w pobliżu obszaru.). Spośród wymienionych grup zagrożeń, najistotniejszymi są:

- a. prace hydrotechniczne w dolinach rzecznych – konserwacje regulacji cieków, udrażnianie koryta rzeczno, udrażnianie sieci rowów melioracyjnych i kopanie nowych rowów;
- b. zarastanie trzciną i krzewami w procesie naturalnej sukcesji – wskutek zaburzenia stosunków wodnych oraz zaniechania gospodarowania na użytkach zielonych;
- c. zaorywanie łąk w terasie zalewowej;
- d. zalesianie łąk;
- e. plan lokalizacji dużej farmy wiatrowej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru;
- f. kopanie sztucznych zbiorników wodnych dla celów rekreacyjnych;
- g. wprowadzanie zabudowy w obszarach niezabudowanych dotychczas: agrocenoz, ugorów, dolin rzecznych – w obszarach zdefiniowanych korytarzy ekologicznych (zwłaszcza mokradłowych i nieleśnych).

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Wskazane działania ochronne mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony poprzez zachowanie siedlisk łągowych oraz terenów żerowiskowych. W przypadku dwóch przedmiotów ochrony (Derkacza i Dubelta) głównymi celami działań ochronnych jest utrzymanie otwartego charakteru terasy zalewowej w postaci trwałych użytków zielonych, osiągnięte poprzez wdrażanie programu rolnośrodowiskowego. Prowadzenie ekstensywnej gospodarki łąkowej gwarantuje utrzymanie populacji we właściwym stanie. Ważne jest też wprowadzenie działań związanych z retencją wody w dolinie w takim stopniu, żeby można było realizować dedykowane programy wsparcia dla gospodarki łąkarskiej. Konieczna jest również – wspomagająca powyższe cele – ochrona obszaru i jego sąsiedztwa przed lokalizacją projektów infrastrukturalnych związanych z wytwarzaniem energii w ramach OZE, zabudową oraz eksploatacją paliw kopalnych – istotna z punktu widzenia zachowania przepustowości korytarzy ekologicznych.

Dodatkowo dla Dubelta istotne jest zmniejszenie presji ssaków drapieżnych na populację gatunku. Tokujące na ziemi samce i towarzyszące im samice, naziemne lęgi i wodzenie piskląt – mogą stać się łatwym łupem ssaków drapieżnych, których populacja ma tendencję wzrostową.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą przede wszystkim z gospodarką rolną, polegającą na utrzymaniu kośno – pastwiskowego charakteru obszarów dolinnych. W przypadku Dubelta istotnym jest działanie w postaci obniżenia liczebności populacji ssaków drapieżnych poprzez odstrzał redukcyjny oraz gruntowna inwentaryzacja liczebności oraz powierzchni siedlisk, zajmowanych przez gatunek.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania gatunków i ich siedlisk obejmuje:

- dla Derkacza – jednokrotny, kompleksowy monitoring na powierzchniach próbnych, zgodnie z parametrami i wskaźnikami Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, obejmujący kontrolę

wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), oraz powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko)

- dla Dubelta – jednokrotny, kompleksowy monitoring na powierzchniach próbnych, zgodnie z parametrami i wskaźnikami Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem znanych stanowisk, obejmujący kontrolę wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko)

Podczas prac nad projektem planu zadań ochronnych nie uznano za zasadne wprowadzanie zmian w istniejących dokumentach planistycznych.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WSTIII.6320.4.7.2012.PS, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu. W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono cztery spotkania dyskusyjne, które odbyły się w dniach: 26.07.2012 w Urzędzie Gminy w Ulhówku, 10.09.2012 na terenie szkoły gospodarczej leśnictwa Tarnoszyn (N-ctwo Mircze), 24.09.2012 – warsztaty terenowe, 26.10.2012 w Samorządowym Ośrodku Kultury w Jarczowie. Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele: Gmin Jarczów, Ulhówek, Lubycza Królewska, Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Lubelskim, RDLP w Lublinie, Nadleśnictwa Mircze, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Zarząd Zlewni Wisły i Bugu granicznego w Lublinie, , Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli (Oddział w Sitnie), Zespołu Doradztwa Rolniczego w Tomaszowie Lubelskim oraz w Hrubieszowie, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie O/Zamość, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o/Lublin, , Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim, a także przedstawiciele organizacji pozarządowej (ZamTop).

W trakcie prac nad sporządzaniem projektu Planu Zadań Ochronnych, na pierwszym spotkaniu dyskusyjnym w dniu 26 lipca 2012 r., przedstawiciel RDLP w Lublinie dokonał zgłoszenia wniosku ustnego: *„wyłączenie powierzchni Lasów Państwowych z procedury ustanawiania projektu PZO na podstawie art. 28 ust. 11 pkt 3a ustawy o ochronie przyrody”* (PZO nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu został poddany ocenie oddziaływania na środowisko).

Obwieszczeniem z dnia 17 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej „Dziennik Wschodni” w dniu 17 października 2013 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Lublinie w dniach 17 października

2013r. – 08 listopada r. oraz Urzędów Gmin: Lubycza Królewska, Jarczów i Ulhówek w dniach 17 października 2013 r. – 07 listopada 2013 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Wpłynęły następujące wnioski:

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi i wnioski	Treść zgłoszonych uwag	Informacja o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wniosek o wykreślenie siedlisk przyrodniczych roślin i zwierząt jako przedmiotów ochrony w treści zarządzenia	Wniosek został uwzględniony. Dokonano korekty w zarządzeniu. W miejsce „siedlisk przyrodniczych roślin i zwierząt” wpisano „gatunków ptaków”.
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wniosek o podanie współrzędnych geograficznych przyjętych do PZO	Wniosek został uwzględniony, dokonano korekty w zał. Nr 1 do niniejszego zarządzenia.
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wniosek o podanie właściwej nazwy dla zagrożenia I01	Wniosek został uwzględniony w miejsce „nierodzące gatunki zaborcze” wpisano „obce gatunki inwazyjne”. Dokonano korekty w zał. Nr 3 do niniejszego zarządzenia.
4.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wniosek o przeniesienie z kolumny zagrożenie potencjalne do kolumny zagrożenie istniejące, zagrożenia K03.04 – drapieżnictwo w odniesieniu do przedmiotów ochrony A122 derkacz <i>Crex crex</i> oraz A154 dubelt <i>Gallinago media</i>	Wniosek został uwzględniony w całości. Dokonano korekty w zał. Nr 3 do niniejszego zarządzenia.
5.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wniosek o uzupełnienie w zał. Nr 5 działań dotyczących likwidacji, bądź minimalizacji zagrożeń związanych z melioracjami i osuszeniami.	Wniosek został uwzględniony w całości. W zał. Nr 5 wpisano działanie „Retencja wody w obszarze”. Jako sposób jego realizacji podano: „Poprawę warunków wilgotnościowych doliny obszaru poprzez retencionowanie wód rzeki Szyszły – realizowane w oparciu o istniejące urządzenia hydrotechniczne (jazy i zastawki na cieku) w okresie 1 października – 31 maja.
6.	Klub Przyrodników	Wniosek dotyczący uzupełnienia działań ochronnych o przedsięwzięcia dotyczące utrzymania optymalnych warunków wodnych dla ptaków w kontekście utrzymania okresowo wysokich stanów	Wniosek został uwzględniony w całości. Sposób rozwiązania podany we wniosku nr 5.

		wody na łąkach przy jednoczesnej możliwości ich użytkowania.	
7.	Klub Przyrodników	Wniosek dotyczący braku podstaw do wyłączenia powierzchni lasów Państwowych z procedury ustanowienia projektu PZO (art. 28 ust. 11 pkt 3a ustawy o ochronie przyrody)	Wniosek został uwzględniony. Nie ma podstaw do wyłączenia powierzchni LP z procedury pzo.
8.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelski Oddział Regionalny	Wniosek dotyczący wpisania niewłaściwych kompetencji ARiMR w szablonie dokumentacji – tabela 1.7	Wniosek został uwzględniony w całości – dokonano korekty w szablonie dokumentacji w tabeli 1.7
9.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelski Oddział Regionalny	Wniosek dotyczący uzupełnienia wpisu dotyczącego obligatoryjnych działań (zał. Nr 5) dla A122 derkacza <i>Crex crex</i> oraz A154 dubelt <i>Gallinago media</i> o dodanie użytkowania pastwiskowego	Wniosek został uwzględniony w całości. Dokonano korekty w zał. Nr 5 do niniejszego zarządzenia.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. znak: PN-I.0522.9.2014.GK.

Realizacja działań zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych, zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 55 tys. zł. Koszt z zakresu monitoringu działań ochronnych (monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony), wyniesie około 14 tys. zł. Podmiotem odpowiedzialnym za zapewnienie środków finansowych na realizację zadania jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządców gruntów oraz właścicieli prywatnych. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.